

3 söndagen efter Trettondagen

Pastor Johannes Rydh
Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

Predikan på distans, 23 jan 2022

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: Herre vår Gud, vi tackar dig för att du genom din helige Ande uppenbarat Ordet för oss, och ber att du även i denna stund kommer till din församling och öppnar våra öron och hjärtan för sanningen, så att vi får ta del av livets vatten som ger evig salighet. Amen.

Predikotext: Joh. 4:27–42 (2 årgången)

[Medan Jesus talade med den samaritiska kvinnan] kom hans lärjungar, och de blev förvånade över att han talade med en kvinna, men ingen frågade vad han ville henne eller varför han talade med henne. Kvinnan lät sin kruka stå och gick in i staden och sade till folket: "Kom och se en man som har sagt mig allt vad jag har gjort. Han kanske är Messias." Då gick de ut ur staden och kom till honom.

Under tiden bad lärjungarna honom: "Rabbi, ät." Men han sade till dem: "Jag har mat att äta som ni inte känner till." Lärjungarna sade till varandra: "Inte kan väl någon ha kommit med mat till honom?" Jesus sade: "Min mat är att göra hans vilja som har sänt mig och att fullborda hans verk. Säger ni inte att det ännu är fyra månader kvar till skörden? Men se, jag säger er: Lyft blicken och se hur fälten har vitnat till skörd. Redan nu får den som skördar sin lön. Han samlar in frukt till evigt liv, så att den som sår och den som skördar kan glädja sig på samma gång. Ändå är det ordet sant, att en sår och en annan skördar. Jag har sänt er att skörda där ni inte har arbetat. Andra har arbetat, och ni har gått in i deras arbete."

Många samariter från den staden kom till tro på honom genom kvinnans ord, då hon vittnade: "Han har sagt mig allt vad jag har gjort." När samariterna kom till honom, bad de att han skulle stanna kvar hos

dem, och han stannade där två dagar. Och många fler kom till tro på grund av hans ord, och de sade till kvinnan: "Nu tror vi inte längre bara för dina ords skull. Vi har själva hört honom och vet att han verkligen är världens Frälsare."

Dagens predikotext är en direkt fortsättning på förra söndagens text, där vi fick höra om Jesu samtal med den samaritiska kvinnan. Han förkunnade lagen genom att stillsamt förebrå henne för hennes oordnade äktenskapsliv. Att han kände till detaljerna i hennes situation gjorde henne övertygad om att han var en profet. Jesus förkunnade sedan evangelium och att han själv var Messias. Denna undervisning väckte tron i hennes hjärta, så att hon sedan själv vittnade om vad hon fått höra inför de andra samariterna i staden. Och så kom många till tro.

Dagens ämne och överskrift är "Jesu makt att skapa tro på jorden". Låt oss nu se på predikotexten vers för vers.

Vers 27: *[Medan Jesus talade med den samaritiska kvinnan] kom hans lärjungar, och de blev förvånade över att han talade med en kvinna, men ingen frågade vad han ville henne eller varför han talade med henne.*

Det samaritiska folket var resultatet av den assyriska stormaktens tidigare erövring av nordriket Israel. För att kuva området lät den assyriska kungen tvångsflytta många judar och istället placera främmande folk till att bosätta sig där. De förde med sig sina egna gudar, och även om de så småningom kom att anta dyrkan av Israels Gud blev resultatet en blandreligion. Judarna ville inte ha något med samariterna att göra och hindrade dem från att komma till Jerusalem där templet byggdes upp på nytt. Därför valde samariterna istället berget Gerissim som deras heliga plats.

I Nya Testamentet ser vi på många ställen hur judarna såg ner på samariterna, och Jesus använde dem ibland som kontrast till de väl ansedda bland judarna, såsom i liknelsen om den barmhärtige samariten. Det hörde inte till judarnas vana eller sed att umgås med samariterna. När nu Jesus talade ensam med en samarit – och dessutom en kvinna – var det något

som väckte förvåning och uppmärksamhet hos hans lärjungar.

Vers 28–29: *Kvinnan lät sin kruka stå och gick in i staden och sade till folket: "Kom och se en man som har sagt mig allt vad jag har gjort. Han kanske är Messias."*

Jesu predikan av lag och evangelium hade väckt hennes tro. Alla tankar på vardagens sysslor var nu som bortblåsta. Krukan och hennes ärende vid brunnen var bortglömda, och istället fylldes hon av iver att sprida budskapet till andra i staden. Tron i hennes hjärta gjorde henne genast till en villig missionär. Hon vittnade om hur Jesus kände till alla hennes synder, både de offentliga och de som hon trodde var hemliga. Hon hade blivit övertygad om att han verkligen var den utlovade och efterlängtdade Messias, men för att väcka intresse hos de andra att själva uppsöka honom formulerade hon det som en fråga: kanske är denne mannen Messias? Hon bekände frimodigt sina synder, och hoppet till frälsaren som kunde rädda henne från deras börda. Sådan är frukten av den nya tron.

Vers 30: *Då gick de ut ur staden och kom till honom.*

Den samaritiska kvinnan blir här ett gott exempel på hur det personliga vittnesbördet från en kristen till sin omgivning kan gå till, och hur det ledde till stor väckelse och välsignelse för många i staden. Det skedde inte genom stora massmöten där man lockat med populärmusik och shower, utan genom ett enkelt och naturligt vittnesbörd. Ordet fick stå i centrum. Paulus skriver: *Alltså kommer tron av predikan och predikan i kraft av Kristi ord. (Rom. 10:17)*

Vi ska komma ihåg att det aldrig är på grund av skicklig retorik eller övertygande argument som någon vinnas för Kristi sak, utan det är den helige Andes verk genom nådemedlen. Så var det Gud som verkade hos samariterna så att de lyssnade till hennes ord. Vi ser ett annat exempel på detta i tyghandlaren Lydias omvändelse, om vilket det står: *Och Herren öppnade hennes hjärta, så att hon tog till sig det som Paulus predikade. (Apg. 16:14)*

Vers 31–32: *Under tiden bad lärjungarna honom: "Rabbi, ät." Men han sade till dem: "Jag har mat att äta som ni inte känner till."*

Medan Jesus talade med kvinnan hade lärjungarna gått iväg för att köpa mat. Nu räckte de fram maten för att deras mästare, som var trött efter en lång vandring från Judeen, skulle återfå sina krafter. Som sann människa behövde Jesus precis som vi jordisk föda och vila. Men nu tog han tillfället i akt att undervisa sina lärjungar om andliga ting.

Vers 33: *Lärjungarna sade till varandra: "Inte kan väl någon ha kommit med mat till honom?"*

Som så ofta tolkade lärjungarna hans ord i en jordisk, bokstavlig mening. En annan gång varnade Jesus dem för fariseernas surdeg, och då tänkte de att det var för att de inte hade tagit med bröd. På liknande sätt hade nyss den samaritiska kvinnan tänkt om det levande vatten som Jesus talade om, som ett märkligt men jordiskt vatten som för alltid skulle släcka hennes törst. Men Jesus talade om andliga ting genom jordiska bilder.

Vers 34: *Jesus sade: "Min mat är att göra hans vilja som har sänt mig och att fullborda hans verk."*

Med detta vill Jesus säga: såsom ni genom den naturliga hungern längtar efter jordisk mat och genom ätande blir tillfredsställda, så längtar jag efter att uppfylla Faderns vilja i det att dessa samaritiska främlingar får ta del av evangelium, och gläds när Ordets predikan bär frukt till omvändelse. Paulus skriver: *[Gud] vill att alla människor skall bli frälsta och komma till insikt om sanningen. (1 Tim. 2:4)*

Ytterst är återlösningen det verk som Jesus har sänts att fullborda. I sin översteprästerliga förbön bad Jesus: *"Jag har förhärligat dig på jorden genom att fullborda det verk som du gav mig att utföra." (Joh. 17:4)* I sin död tog han på sig hela världens synd, så att var och en som tror inte blir hemfallen till det eviga straffet, utan får stå som rättfärdig inför Gud. Denna salighetens väg vill Jesus predika om också för samariterna.

Vers 35: *"Säger ni inte att det ännu är fyra månader kvar till skörden? Men se, jag säger er: Lyft blicken och se hur fälten har vitnat till skörd."*

Det var nu vinter och fyra månader kvar till skörden, som inföll omkring påsk. Men Jesus pekar på en andlig skörd i en andlig åker. Han liknar Kristi kyrka vid en åker där Guds Ord har såtts, och nu stundar en riklig skörd. Vi kan tänka på liknelsen om såningsmannen i Matteus 13. Här hade det utsådda verkligen fallit i god jord och mognat, och kunde förväntas ge god frukt, *"hundrafalt och sextiofalt och trettiofalt". (Matt. 13:8)*

Vers 36: *"Redan nu får den som skördar sin lön. Han samlar in frukt till evigt liv, så att den som sår och den som skördar kan glädja sig på samma gång."*

Gud har nådigt utlovat lön till den som arbetar i hans åker. Dels en timlig lön, så att den som ägnar sig åt evangelium får tid och tillfälle till detta, såsom Paulus skriver: *Arbetaren är värd sin lön. (1 Tim. 5:17)* Det är också en andlig glädje som delas av Gud, som sår, och apostlarna, som får skörda och uppleva frukten av arbetet.

Paulus använder en liknande bild:

Jag planterade, Apollos vattnade, men Gud gav växten. Varken den som planterar eller den som vattnar betyder därför något, utan endast den som ger växten, och det är Gud. Den som planterar och den som vattnar är ett, och var och en skall få sin lön efter sitt arbete. Ty vi är Guds medarbetare, och ni är en Guds åker, en Guds byggnad. (1 Kor. 3:6–9)

Vers 37–38: *”Ändå är det ordet sant, att en sår och en annan skördar. Jag har sänt er att skörda där ni inte har arbetat. Andra har arbetat, och ni har gått in i deras arbete.”*

Den som har sått är förstas Jesus genom den samaritiska kvinnan, men hit kan också räknas alla de rätta lärarna och profeterna under Gamla Testaments tid. Genom deras ord var grunden lagd för många som skulle komma till tro. Även kvinnan, vars religion blivit fördunklad av många inslag av falsk lära, hade ändå förstått så mycket att hon väntade på Messias. Så blev det till stor välsignelse för staden Sykar.

Apostlarna skulle senare, efter Kristi uppståndelse och himmelfärd, återvända till Samarien. Vi läser om det i Apg. 8:4–25. Det blev Filippus som först fick skörda de rika frukterna av det som tidigare såtts, och många kom till tro när de lyssnade på hans ord. Apostlarna skickade sedan Petrus och Johannes för att genom handpåläggning förmedla den helige Ande.

Vers 39: *Många samariter från den staden kom till tro på honom genom kvinnans ord, då hon vittnade: ”Han har sagt mig allt vad jag har gjort.”*

Kvinnans missionering gav omedelbart frukt. Stadens invånare kände väl till hur kvinnans liv såg ut. Kanske märkte de en förändring hos henne. Hon hymlade inte med sina tidigare synder, utan lät Jesu kunskap om dem tjäna som ett vittnesbörd om hans gudomliga anspråk. För den som tagit emot frälsningen och evangeliets trösterika budskap om syndernas förlåtelse blir det också en förändring i livet. Det är alldeles omöjligt att som omvänd fortsätta på den gamla syndiga levnadsvägen. Den helige Ande förnyar livet. Så mötte samariterna i Sykar en glad och befriad kvinna som med glädje hänvisade dem till Jesus. Och många kom till tro redan innan de gick ut för att möta honom. Så ska vi, när Ordet predikas ute i världen, lita på att Guds välsignelse följer vårt arbete, och att det är Gud som låter frukten komma därav. Det är aldrig utan resultat, såsom vi läser hos Jesaja: *Så skall det vara med ordet som går ut från*

min mun. Förgäves skall det inte vända tillbaka till mig utan att ha verkat vad jag vill, och utfört det vartill jag har sänt ut det. (Jes. 55:11)

Vers 40: *När samariterna kom till honom, bad de att han skulle stanna kvar hos dem, och han stannade där två dagar.*

Så hungriga var de efter Herrens undervisning att de gärna skulle velat ha honom hos sig för alltid. Men Jesus var först och främst judarnas lärare. När lärjungarna först skickades ut befallde han dem då att inte gå till någon samaritisk stad (Matt. 10:5). Men vid särskilda tillfällen tröstade och hjälpte han även dem som inte hörde till judarnas folk. Genom sådana handlingar visade han att frälsningens budskap också tillhör dem. Och så, efter Kristi uppståndelse, gick hans befallning ut till apostlarna att predika evangelium för hela världen.

Vers 41–42: *Och många fler kom till tro på grund av hans ord. De sade till kvinnan: ”Nu tror vi inte längre bara för dina ords skull. Vi har själva hört honom och vet att han verkligen är världens Frälsare.”*

Nu hade Sykars invånare fått höra evangelium från Jesus själv, och de hade blivit förvissade om dess sanning. Nu var det inte längre bara på grund av kvinnans vittnesmål som de trodde, utan för Kristi ord. Det var en rätt sorts missionering som visade vägen till den rätta källan, istället för att kvinnan gjorde sig själv märkvärdig. Och så fick de i full visshet om sin egen frälsning frid i sina hjärtan. Så blev det ordet uppfyllt: *Men åt alla som tog emot honom gav han rätt att bli Guds barn, åt dem som tror på hans namn. (Joh 1:12)*

Amen.

Bön: Herre vår Gud, himmelske Fader, du som i din outgrundliga barmhärtighet har älskat oss och utgivit din enfödde Son för vår frälsnings skull. Vi ber dig: Verka genom din Helige Ande i våra hjärtan med ditt ord. Giv oss en fast tro på Jesus Kristus och syndernas förlåtelse i honom. Hjälp oss att tryggt hålla oss till denne vår Frälsare både nu och i vår sista stund. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålmod, in-till änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.